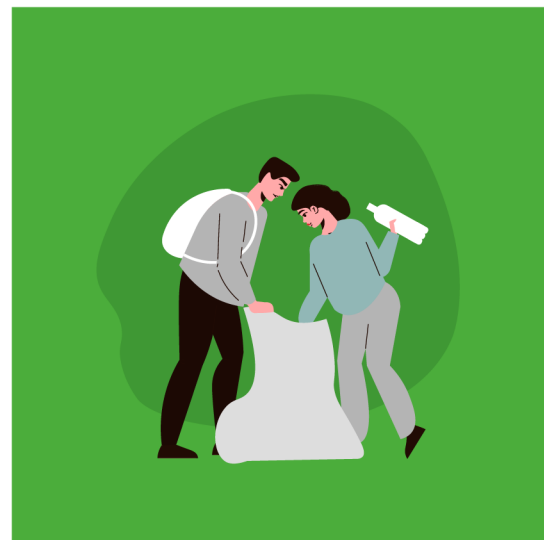
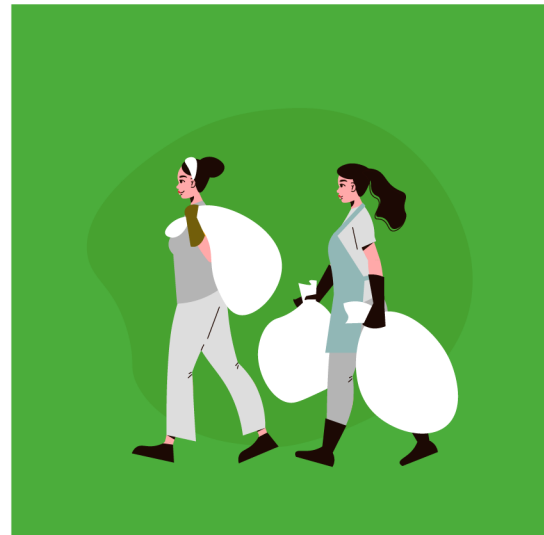
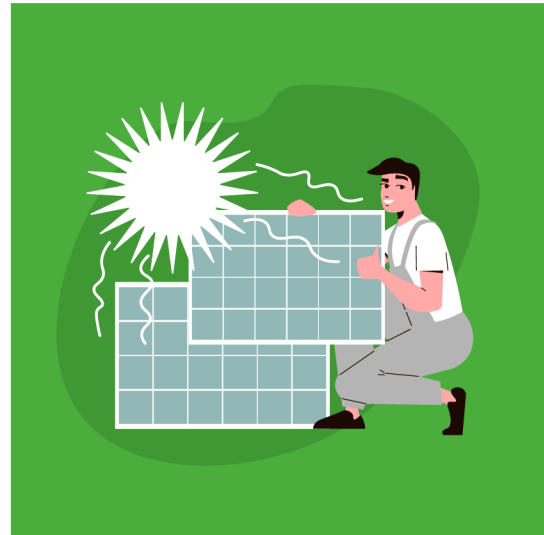

РЕЗЮМЕ

Зелене відновлення українських громад

Рівне - 2023

Посібник «Зелене відновлення українських громад»/ авт. кол.: О. Кондратюк, Н. Лушнікова, М. Голюк, О. Лящук.

Цей посібник містить інформацію про післявоєнну відбудову України, зважаючи на енергетичну та кліматичну складові; євроінтеграцію в рамках Європейського зеленого курсу; роль органів місцевого самоврядування в процесі розвитку та забезпечення спроможності та незалежності громад. Посібник рекомендований для органів місцевого самоврядування для підвищення обізнаності в сфері зеленого післявоєнного відновлення.

Авторки:

Кондратюк Олена – аналітикиня ГО «Екоклуб»

Лушнікова Наталія – канд. техн. наук, координаторка проектів ГО «Екоклуб»

Голюк Марія – ландшафтна архітекторка

Лящук Ольга – координаторка проектів ГО «Екоклуб»

Загальна редакція: Мартинюк Андрій – виконавчий директор ГО «Екоклуб»

Редагування: Герус Олена

Дизайн і верстка: Лавренюк Ангеліна

Цей документ дозволяється копіювати з некомерційною ціллю без спеціального дозволу ГО «Екоклуб», однак посилання на джерело інформації є обов'язковим. Розповсюджується безкоштовно. Посібник виготовлено у рамках проекту «Закриття циклу: справедливий енергетичний перехід, розроблений містами та регіонами», що фінансується Європейською Комісією, та проекту «Формування структурних змін у вугільних регіонах України», що реалізується у співпраці із [Austausch e.V.](https://www.austausch-e.v.de/) та за фінансової підтримки [Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини](https://www.mfa.gov.ua/).

Зміст посібника є виключною відповідальністю ГО «Екоклуб» і не обов'язково відображає думку Європейського Союзу чи фонду [Austausch e.V.](https://www.austausch-e.v.de/)

РЕЗЮМЕ

Більше 10 місяців триває повномасштабна війна росії проти України. Лише інфраструктурні збитки цієї війни перевищують 136 млрд. доларів. Україну очікує тривале післявоєнне відновлення. Перша версія Плану відновлення України була представлена на Міжнародній конференції з питань відновлення України, що відбувалася на початку липня 2022 р. в м.Лугано.

Підходи до відновлення мають бути інклюзивними, тобто базуватися на співпраці центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадянського суспільства, враховуючи потреби та інтереси різних суспільних груп. Також відновлення має бути сталим, інноваційним, враховувати виклики та ризики, що пов'язані з кліматичними змінами, задля виконання кліматичних зобов'язань та забезпечення спроможності громад. Органи місцевого самоврядування мають відігравати провідну роль у післявоєнному зеленому відновленні України, оскільки вони продукують більше ніж половину викидів парникових газів в Україні.

Громадянське суспільство, в свою чергу, сформувало сім принципів зеленого відновлення:

1. Сталі та системні рішення.
2. Прозорість, участь громад та громадськості у прийнятті рішень.
3. Використання найкращих доступних технологій та практик.
4. Стійкий та сталий розвиток міст та регіонів.
5. Декарбонізація і децентралізація енергетики.
6. Розвиток стійких та децентралізованих агропродовольчих систем.
7. Забезпечення збереження екосистем та природного багатства України.

Оскільки 23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата на членство в Європейському Союзі (ЄС), вона зобов'язана імплементувати законодавство ЄС в екологічній та кліматичній політиці в тому числі. Мета Європейського зеленого курсу (ЄЗК) – зробити Європу першим кліматично нейтральним континентом. 27 держав-членів ЄС взяли на себе зобов'язання спільно досягнути цього до 2050 року. ЄЗК входить до шести визначених пріоритетів ЄС на 2019-2024 роки та власне саме він започаткував зміни, спрямовані на захист навколишнього середовища, що буде корисним для людей та економіки.

Євроінтеграція України та Європейський зелений курс - це складні комплексні процеси, які визначатимуть розвиток нашої держави ще багато років. Участь у них українських муніципалітетів дозволить останнім модернізуватися та розвиватися. Але, щоб участь була максимально результативною, потрібно розвивати інституційну спроможність громади та долучатися до розробки та імплементації заходів у межах євроінтеграційних процесів.

Такі активності, як мережування (Асоціація енергоефективних міст, Коаліція «Енергетичний перехід на 100% ВДЕ», Rase to Zero тощо), підтримка реформи децентралізації, покращення управлінської структури та залучення додаткового фінансування, сприятимуть підвищенню спроможності громади. Наявність екологічного капіталу в громаді створить можливості для адаптації до змін клімату та збільшить обізнаність мешканців в природоохоронній тематиці.

Описані приклади зелених проєктів в Європі та Україні у сферах енергоефективності, ВДЕ, біогазу, адаптації до змін клімату можуть бути враховані або реалізовані в зеленому післявоєнному відновленні громади. Громади вже сьогодні мають бути готові до залучення фінансування для реалізації зелених проєктів і підготовки необхідної документації (перед ТЕО, ТЕО тощо).

Врахування принципів зеленого відновлення, законодавства ЄС та досвіду європейських країн у втіленні зелених проєктів **допоможе громадам зробити післявоєнне відновлення зеленим та залучити фінансування ЄС.**

Крім того, вже зараз є можливості для точкової реалізації зелених проєктів з покращення енергоефективності, впровадження ВДЕ та адаптації до змін клімату в тилкових, опорних та деокупованих регіонах України. Наведені приклади зелених проєктів допоможуть зрозуміти, що можна починати робити в громаді вже зараз, а для чого потрібно більше ресурсів чи часу.